

OPINIE | 15 mei 2012

Immateriële afwijkingen bestaan niet!

🕒 Leestijd van ongeveer 3 minuten 💬 6 reacties

Het is de taak van de accountant om optimistische managers tegen zichzelf in bescherming te nemen. Daartoe moet de accountant niet alleen materiële maar ook de naar zijn oordeel immateriële afwijkingen toch corrigeren.

Balanswaarderingen en winstbepaling geschieden typisch binnen marges van toegestane waardes. Zo is het niet altijd duidelijk welke verkopen men wel en niet aan een transactie zou moeten toerekenen, waardoor de verantwoorde 'opbrengsten' kunnen variëren.

Ook wat wel en niet moet worden gekapitaliseerd kan onderwerp zijn van debat. Zo kan de accountant - met paragraaf 57 IAS 38:1 in de hand - menen dat het onzeker is dat is toekomstige economische voordelen met een zelf gevormd immaterieel actief samenhangen. De ondernemingsleiding kan hierover een diametraal andere mening hebben. Wat moet de accountant doen als de ondernemingsleiding conform haar mening immateriële activa in de jaarrekening opneemt? Wel, dat is duidelijk: Niet toestaan! Dat is mooi, we houden onze rug recht.

Maar wat nu als de ondernemingsleiding voorstelt dat tien procent van de dit jaar gemaakte kosten zouden moeten worden geactiveerd en zij ook een extern bureau hebben laten schatten wat de waarde is van het gecreëerde actief, en dit bureau stelt voor twintig procent?

Het is nu moeilijker om nee te zeggen. De accountant zal een met argumenten omklede waardering (van nul) tegenover die van het externe bureau moeten zetten.

Stel nu ook nog dat met de waardering van de post de materialiteitsgrens niet wordt overschreden naar het oordeel van de accountant. Moet de accountant dit dan toelaten? Hier zou de accountant - omdat hij zelf ook niet honderd procent zeker is - geneigd kunnen zijn om activering toe te staan. Echter, als hij dit zou doen, dan begeeft hij zich zonder meer op een hellend vlak en brengt hij bovendien de toekomstige positie van de manager in gevaar!

Dit jaar publiceerde Catherine Schrand en Sarah Zechman hun onderzoek naar bedrijven welke door de SEC werden gedwongen hun gerapporteerde winst aan te passen. Uit het onderzoek, getiteld '[Executive overconfidence and the slippery slope to financial misreporting](#)', blijkt dat een 'fout' in de winstbepaling start met een relatief geringe afwijking ten opzichte van de

LAATSTE DISCUSSIE

DISCUSSIE | Column | 24 september 2020

Beste collega's,

DISCUSSIE | Opinie | 23 september 2020

Tandeloze waakhonden

DISCUSSIE | Column | 21 september 2020

De beste accountants denken langzaam

DISCUSSIE | Column | 16 september 2020

Wirecard legt verschillen bloot tussen Nederland en Duitsland

DISCUSSIE | Opinie | 15 september 2020

Pipi Langkous

[Meer discussie](#)

juistewinst.

Maar voor een fout in de winstbepaling die drie jaar aanhoudt, is in het tweede jaar achttien procent meer aanpassing nodig dan in het eerste jaar, terwijl dit percentage tot 49 oploopt in het derde jaar. We zien in dezelfde periode de geschoonde winst van fouten makende bedrijven teruglopen met respectievelijk -38, -51 en -68 procent. Voor vergelijkbare bedrijven die geen fouten maakten bedroegen deze percentages -31, +36 en +11 procent.

Hier begint het toch onaangenaam te worden. Moeten we spreken van intentie? Hebben de managers bewust winsten aangepast? Uit het onderzoek blijkt dat de managers die in de fout gaan typische optimisten zijn. Zij kunnen niet geloven dat de door hun voorgestelde waarheid niet uitkomt. Zij gaan er inderdaad toe over om de verkopers ertoe te bewegen de klant die ooit aangaf wellicht interesse te hebben voor de producten van het bedrijf, te bellen zodat omzet kan worden geboekt. De winstaanpassing begint klein en neemt gaandeweg toe als de feitelijke winstgevendheid verder afkalft.

Om nu te voorkomen dat deze managers te zijner tijd door de AFM per aangetekende brief worden gedwongen hun jaarrekening alsnog aan te passen zou het goed zijn dat accountants ook de naar hun oordeel immateriële afwijkingen corrigeren.

Omdat immateriële afwijkingen na verloop van tijd vanzelf materieel worden, zou het zelfs zijn aan te bevelen om dit bijvoeglijke naamwoord voor eens en altijd uit het woordenboek van de accountant te schrappen!

Wat vindt u van deze opinie?

Reacties

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

[f](#) [in](#) [🐦](#) [✉](#)

Jan Bouwens is hoogleraar accounting UvA en research fellow University of Cambridge.

GERELATEERD

OPINIE | 24 april 2019

Uniforme materialiteit!

Nog een keer materialiteit? Ik heb er al vaker over geschreven. Dit keer is de aanleiding een artikel van Eva Eijkelenboom op de website van het MAB. Zij heeft onderzoek... →

STATISTICAL AUDITING (72) | 07 februari 2019

Materialiteit, uitvoeringsmaterialiteit, en de toelaatbare afwijking

Bijna vijftien jaar na de introductie van de begrippen uitvoeringsmaterialiteit en toelaatbare afwijking is er nog steeds onduidelijkheid over de toepassing. Maar,... →

MATERIALITEIT | 12 oktober 2018

Welke

materialiteitsbenchmark hanteren bij evaluatie van getrouwheid van de jaarrekening?

In de praktijk hanteren accountantsorganisaties een verschillende benchmark bij het evalueren van de getrouwheid van de jaarrekening. Er zijn kantoren die de materialiteit... →

OPINIE | 25 april 2018

Nog een keer: materialiteit

“Ik zie dat je de materialiteit hebt bepaald op 19 miljoen euro.” “Ja, hoezo? Vind je het niet goed?” De accountant bespreekt met de manager op de opdracht de planningsfase... →

OPINIE | 13 april 2018

Een goed gesprek over materialiteit

We kennen in Nederland al enkele jaren de uitgebreide controleverklaring. Hoewel er nog best wat te verbeteren valt, zijn de reacties van stakeholders overwegend... →

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

reCAPTCHA

Upgrade naar een [ondersteunde browser](#) om een reCAPTCHA-uitdaging te ontvangen.

[Waarom gebeurt dit?](#)

Privacy - Voorwaarden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

Home
Nieuws
Discussie
Vaktechniek
Achtergrond
In & Uit
Feiten & Cijfers
Tuchtrecht

DOSSIERS

Arbeidsmarkt
ICT
Opleiding
alle dossiers

Fiscaal
Kwaliteit en toezicht
Pensioen

Fraude en witwassen
Mkb
Publiek belang

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site.

Akkoord